

MOLITUR MEMORIA

Redactor: Mia Morărescu
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban
Foto copertă: www.freepik.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MATEIU, LIGIA

Molitur memoria : roman / Ligia Mateiu. - București : Cișmigiu Books, 2023

ISBN 978-606-28-1675-9

821.135.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062816759

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Cișmigiu Books

Copyright © 2023

Cișmigiu Books este un imprint al Editurii Universitare

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357

comenzi@editurauniversitara.ro

www.editurauniversitara.ro

LIGIA MATEIU

MOLITUR MEMORIA

roman

CÎȘMIGIU
books

*Tuturor celor plecați cu avionul,
trenul, mașina sau pentru totdeauna.
Din Arad.*

După Matei rostire:

Matei - "Viața e un vis!"

Eu - "Ce ai spus?"

Matei - "Poate ai visat că am spus eu asta!"

PREFAȚĂ

Eu sunt Nilu, așa îmi spunea bunica. Am lăsat de mult în urmă anii primei tinereți și am impresia că încep să uit din ce în ce mai mult, motiv pentru care m-am hotărât să-mi pun amintirile în ordine, până le mai știu. Așa că, de nesomn, vineri, 3 februarie 2023, pe la ora 5 dimineața, m-am apucat de lucru. Elanul primelor gânduri a fost repede întrerupt de alarma telefonului, dar și de faptul că amintirile au o caracteristică importantă. Ele nu vin frumos structurate pe capitole și nici măcar cronologic. Se strâng precum vârtejurile de frunze purtate de vânt printre oamenii de aici sau de departe, prin locuri de acum sau de cândva, prin ploii calde cu ropote de râs sau dimpotrivă, prin ploii reci care îți pătrund în oase și îți îngheață respirația. În câteva fracțiuni de secundă ritmul frunzelor unei toamne dragi îmi pornește valsul gândurilor, aud la tâmpile fâlfâitul timpului și pășesc timid peste pragul în povestea adevărată. Dar voi încerca să nu mă las purtată de furtuna minții, ci voi da un sens cât de cât cronologic acestor amintiri. Tot ce e scris aici e adevărat. Sau nu. Faptele s-au întâmplat și personajele au trăit cele scrise. Sau nu. Dar oare chiar contează ce e adevărat sau nu? În

cele din urmă, orice realitate trecută devine ficțiune chiar și pentru cel care le-a trăit și le rememorează. Ce a rămas în mintea mea sunt doar niște frânturi de imagini și fragmente sonore învăluite într-o aromă volatilă și amețitoare. Adevăr sau ficțiune, trecutul a clădit un prezent care respiră.

PARTEA I

Cei primii șapte ani de acasă

Locuiesc într-o casă cu etaj, ancorată superficial în pământ belgian. Dar nu am spus *thuis* atunci când am articulat primele cuvinte. E doar una dintre locațiile numite generic *acasă*. Prima dată am rostit cuvântul *acasă* în Arad, un orașel pe unde se plimbă de multă vreme Mureșul. În toți anii în care picioarele mele de copil l-au urmărit în mersul lui agale prin miezul orașului, nu mi-am dat seama în ce panglică de apă stătea ascunsă cetatea Aradului. Doar târziu, în anul 2001, când s-a născut Google Earth, am văzut și eu de sus Aradul. Nu țin minte să fi văzut vreodată cetatea în hărțile de relief sau hărțile economice ale județului sau municipiului Arad. Nu cred că aș fi putut uita steaua verde care umple burtica de omega a Mureșului. Dar cine mai știe prin ce clasă am învățat geografia Aradului? Ei bine, mama, fost profesor tocmai de geografie, a putut răspunde foarte prompt la această întrebare adresată telefonic. În clasele primare.

Am schimbat de multe ori casa în Arad. Prima dată, s-a întâmplat înainte să strâng doi ani de vechime pe lumea asta. Am plecat dintr-o casă cu părinți și o soră de 4 ani într-un apartament dotat cu o mamă, bunică și

un bunic adoptiv. Apartamentul, situat în centrul orașului, s-ar putea numi studio, în termenii imobiliari de azi. Nu a fost alegerea mea. M-am trezit pe cap cu trei oameni care mă iubeau la maxim. Dar nu m-au răsfățat. Probabil nu pentru că nu au vrut, ci pentru că nu au putut sau nu au știut cum să o facă. Îmi amintesc cu drag de un pat de lemn negricios, lăcuit, cu o saltea roșie cu arcuri, bine vălurită, pe care dormeau patru suflete. A fost singurul pat din apartament pentru o perioadă destul de lungă de timp, dacă mi-a rămas atât de bine fixat în minte. Oricum, pe mine nu mă deranja defel îngrămădirea de ființe, de peste noapte. Dimpotrivă, visam îngerește între bunici, îmbrățișată de dragostea și căldura lor. Pe atunci, picioarele mele erau prea scurte, pentru a simți corpul cald al mamei dormind pe o parte, într-un echilibru instabil, la picioarele noastre. Mama nu era prima dată așezată perpendicular pe cursul firească al vieții. Nu o dată a îndurat și mai avea să îndure multe, inclusiv din partea mea. În încercarea mea de a mă face utilă, într-o bună zi, m-am apucat să lustruiesc mobila din casă, adică un singur dulap mare de lemn, aplicându-i un strat generos de jecolan, un unguent cu ulei de pește folosit pentru vindecarea arsurilor. Supărată foc, bunica m-a amenințat că mă dă țigăncii care bântuia periodic, pe coridoarele clădirii, cu oale de vânzare. Parcă o și aud pe țigancă strigând din toți rărunchii ceva ce semăna cu - "Noceaaaag!". Ecoul de peșteră al curții interioare a imobilului adăuga ceva ireal aceluia cuvânt care îmi dădea fiori. De văzut nu am văzut-o niciodată pe femeia cu oale, căci mă ascundeam în gaură de șarpe

când bunica deschidea ușa să vorbească cu ea. Sunt convinsă că bunica făcea asta doar pentru a se amuza de spaima mea. Nu mai țin minte când s-au oprit vizitele țigăncii, dar, de atunci demult, în veci nu am mai auzit acel cuvânt. Nici acum nu am idee dacă înseamnă și altceva decât că voia să mă bage în sac. Oricum, efectul cuvântului “noceag” nu dura prea mult deoarece, în scurt timp, făceam alte și alte trăsnăi.

Nu mai știu cât timp să fi trecut până m-a apucat din nou entuziasmul lustruirii dulapului. De data aceea, am încercat cu miere. Măcar așa, mi-am zis, avea să fie asemănare de culoare între dulap și miere. Contrar așteptărilor mele, nu a fost primit cu bucurie gestul meu, dar nici nu-mi amintesc să fi fost scuturată de bunica. Dacă voiam să o supăr, nu mâncam nimic, însă rar se întâmpla o asemenea cruzime din partea mea, căci avea grijă bunicul să mă pedepsească fugărindu-mă pe faleza Mureșului, de unde, la scurt timp, veneam îmbujorată, cu o foame de lup, la bunicuța mea dragă.

Anii de dinaintea începerii școlii primare sunt dominați de amintirile din Parcul Copiilor, unde fuga zilnică îmi mânca papucii cu poftă, de leagănul pe nume *hintă* de la Baza Sportivă aflată la câteva sute de metri de casă și de dulcea amețală care urma folosirii lui în mod abuziv, precum și de gustul divin al dudelor, culese de lângă terenul de handbal, care îmi înnegreau hainele, dinții și mâinile.

În anii de comunism, în care mi-am petrecut copilăria și adolescența, toată mâncarea era drămuțată cu mare atenție. Miracolul achiziționării unui pui de

aprozar nu mi-a fost dezvăluit niciodată, dar parcă și acum o văd pe bunica disecând cu grijă creatura și pregătind pachețele care urmau să fie folosite în cel puțin 3-4 tranșe. Aș vrea să pot spune că prepara puiul după diverse rețete sofisticate, cu mirodenii de tot felul. Aiurea, îl arunca la fiert cu sare și urme de verdețuri. Cu toate acestea, pe atunci, fiecare dărăbuș de carne se savura. Bineînțeles, eu primeam tot ce era mai bun din mâncarea gătită și nu mă dădeam deoparte nici de la ritualul sorbitului creierului de pui, cât o unghiuță de-a mea, servit fiind de fiecare dată de bunica, spre dezgustul mamei, o mare mofturoasă. Acum, să nu cumva să credeți că eram o slăbuță. Din contră! Conformația mea fizică era serios influențată și de clătitele cu gem și plăcintele cu varză la tigaie făcute dumnezeiește de vecina Tica, nevasta lui Ita. Așa îi botezasem.

Vecina Tica, o femeie frumoasă, înaltă și bine proporționată, cum mi-aș fi dorit să devin și eu, era cea care avea în grijă curățenia clădirii unde locuiam. Numită cândva palat, clădirea construită de austro-ungari în centrul Aradului avea trei nivele cu un coridor comun apartamentelor de la fiecare etaj, două scări principale și o scară de serviciu. Porțile de la intrarea dinspre stradă erau impunătoare, înalte de peste 3 metri, din lemn masiv și cu panouri de sticlă mată cu modele florale. Sticlele acelor porți și numeroasele vitralii din scările interioare sclipeau de curățenie, deși doar ziare și spirt sanitar se foloseau pentru curățarea lor. Tica era o perfecționistă. Parcă îl văd și acum pe micuțul și firavul

Ita cărând scara înaltă pe care se urma să se cocoțeze Tica, până sus, pentru a ajunge la cele mai îndepărtate colțuri ale cadrelor, unde îndrăzneau să poposească câțiva păianjeni, complet inconștient de curajoși. Balustradele de fier forjat, pline de elemente decorative, nu aveau urme de praf și marmura roșie a scărilor lucea ca oglinda. Datorită acelei curățenii impecabile, datul pe fund pe scări, ca pe tobogan, era o îndeletnicire curentă pentru mine. Pe la mijlocul distanței dintre etaje, scara se spirala și prindeam o viteză serioasă care obliga la repetarea acțiunii. Mă jucam sus-jos de nenumărate ori, mai exact, până când eram întreruptă de vreun locatar care se făcea că nu știe de ce sunt îmbujorată. De multe ori, se mai trezea câte o babă rea, de teapa celor care înjură zăpada, să umble cu pâra la bunica. Nu conta. Bunica nu mă certa. Eu eram sănătoasă și pe pantaloni nu se vedea nici o urmă de murdărie, așa că ajungea la mine doar câte un "*fi cuminte!*", și ăla spus cu jumătate de gură și ochii râzând.

Pe vecina Tica o iubeam toți. Era așa de blândă și amabilă cu toată lumea! Părea împăcată cu viața ei, cu bucătăreala, cu călcatul cămășilor lui Ita și cu curățenia blocului. Nu avea probleme existențiale. Nu am auzit-o plângându-se decât de două lucruri: de durerile la noadă (în partea de jos a coloanei vertebrale) și de excesul de murdărie în lunile când cuiburile de rândunici din casa scărilor erau locuite. Ita avea și mai puține probleme. Ocazional, se plângea că a pierdut câte o partidă de șah în Parcul Bătrânilor din cauza vreunui

cal nărăvaș sau vreunei regine amazonă. În câteva rânduri l-am auzit nemulțumit de tratamentul din stațiunea balneo-climaterică Slănic Moldova, unde mergea fără Tica. Mergea negreșit anual pentru a evalua situația și mai ales pentru a expedia vederea mult așteptată de Tica.

Cei doi bătrânei simpatici nu aveau copii și mă îndrăgeau, căci le umpleam viața cu prezența mea rotofoie și plină de energie. Clătitele și plăcintele erau la ordinea zilei, însă, când dădeam semne de plictiseală, Ita scotea asul din mânecă - un pick-up portabil, ca o valiză, din care izvora muzica Irinei Loghin. Deși aceleași câteva discuri ale ei rulau la nesfârșit, nu îmi amintesc nici măcar una dintre melodiile ascultate. Pe mine, de fapt, mă fascina acul care atingea discul, privindu-l cu cea mai mare atenție, ca și când, la un moment dat, mă așteptam să văd cum o zgârietură se transformă în notă muzicală. Pe acea vreme, era singura mea sursă de plăcere sonoră. Bunicului încă nu îi ardea de cântat sau eu nu mai țin minte?

Din acea perioadă a copilăriei, mai am câteva amintiri răzlețe și cu un apartament aflat la etajul patru, într-un bloc din cartierul Grădiște, imediat lângă podul ce face legătura dintre cartier și centrul orașului, unde locuiam uneori doar cu mama. Îmi aduc aminte cum, la un moment dat, în acel apartament venea Geo, un unchi, văr primar al mamei, care era student la Timișoara. Deasupra unei măsuțe de cafea (cafea care nu prea se găsea în acea vreme!) plină de foi, unchiul Geo stătea

aplecat, studiind. Țin minte cum îmi plăcea să-i întrerup gândurile și treburile, până ce, la un moment dat, când probabil întreceam măsura, îmi spunea să mă liniștesc căci altfel începe să scuipe draci. Cu toate astea, nu am văzut niciunul ieșind vreodată din gura lui. Apoi, îmi amintesc cum, într-una din zile, când încă locuiam în blocul din Grădiște, a sunat cineva la ușă și mama mi-a zis: “Taci, să nu audă că suntem acasă!”. După ce soneria s-a făcut auzită a doua oară, eu am răspuns prompt: “Nu mai sunați căci nu suntem acasă!”.

Dincolo de cele prezentate mai sus, oricât încerc acum să-mi amintesc alte cele petrecute până la începerea școlii, nu pot. Probabil, creierul a decis că e irelevant și nu pot decât să mă supun deciziei lui.